

A SZÁMÍTÓGÉP- ÉS AZ INTERNET-HASZNÁLATI SZOKÁSOK ÖSSZEFÜGGÉSE A TANULÁSI MOTIVÁCIÓVAL 4. OSZTÁLYOS TANULÓK KÖRÉBEN

Józsa Krisztián*, Meskó Katalin, Pap-Szigeti Róbert*****

**Szegedi Tudományegyetem, BTK, Neveléstudományi Intézet*

***Kecskeméti Főiskola, Tanítóképző Főiskolai Kar, Környezeti és Testi Nevelési Intézet*

****Kecskeméti Főiskola, GAMF Kar, Informatika Tanszék*

Napjainkban a legtöbb ember számára elengedhetlenné vált az információs és kommunikációs technológiák (IKT) ismerete, használata. A gyermekek már óvodás, kisiskolás korban találkoznak a számítógéppel. A kedvező családi háttérű gyermekek legtöbbször a digitális eszközöket és az internetet nap mint nap használja. A számítógépet alig ismerő tanulók feltehetően a tanulás terén is jelentős hátrányban vannak.

A számítógépes alkalmazásokat, készségfejlesztő szoftvereket óvodában és alsó tagozatban is egyre gyakrabban használják. Nem véletlen ez, hiszen mind a készségfejlesztés, mind a motiválás területén óriási lehetőségeket rejt magában. Számos nemzetközi vizsgálat igazolta, hogy az IKT-használatának önmagában is jelentős motiváló ereje van. Kevés kutatási eredménnyel rendelkezünk azonban még arról, hogy az IKT eszközök használata és a tanulási motívumok között milyen összefüggés van. Vajon a tanulás iránt motiváltabb tanulóknak eltér-e az IKT használata, az IKT attitűdje a tanulás iránt kevésbé motivált tanulókéétól? Vajon a gyakorlottabb számítógép- és internet-használó tanulóknak a tanulási motivációja is erőteljesebb? Nem ismertek korábbi, alsó tagozatra vonatkozó hazai kutatások ezen a területen.

Vizsgálatunk célja a számítógép- és az internet-használati szokások és a tanulási motiváltság közötti összefüggés feltárása, elemzése. Adatfelvételünkben két iskola hat osztályából 150 negyedikes tanuló vett részt. A mérésre 2008. évelején került sor. Két kérdőívet töltöttek ki a tanulók. Az egyik a tanulási motiváltságot, míg a másik a számítógép- és az internet-használati szokásokat, attitűdöket vizsgálta a tanulók önjellemzésein keresztül. A tanulási motiváció kérdőívet már korábbi vizsgálatunkban is használtuk, jelen kutatásban is magas reliabilitásúnak bizonyult. Az IKT-ra irányuló kérdőívet a PISA 2006 vizsgálat alapján állítottuk össze.

Eredményeink egyértelműen rámutatnak, hogy már a 10-11 éves tanulók életében is jelentős szerepet tölt be a számítógép és az internet. Többségük esetében a játék az elsődleges felhasználási terület. Összefüggés mutatható ugyanakkor ki a számítógép és internet iránti pozitív attitűd és a tanulási motiváltság között. Az erősebb tanulási motivációjú tanulók gyakrabban használják a számítógépet és az internetet információszerezés, tanulás céljából.

Számos korábbi kutatás rámutatott, hogy a tanulás iránti motiváció az iskolai évek alatt folyamatosan csökken. A motivátlanság jelentős mértékben visszafogja az iskolai teljesítményt, az értelmi fejlődést. Vajon az IKT-val segített tanulási környezet be tud-e avatkozni ebbe a kedvezőtlen tendenciába? E kérdés megválaszolása további kutatások fontos feladata.